Ferencz Mihály : A Hindu Istentisztelet

Eternity xp

Ferencz Mihály

Pūjā

A Hindu Istentisztelet

-- A kontempláció praxisának gyakorlati realizálása --

© Sanskrit Szövegmúzeum 2019

©© Minden jog fenntartva! Az adott mű szabadon másolható, terjeszthető, bemutatható és előadható a forrás feltüntetése mellett!
A mű nem módosítható és nem készíthető belőle átdolgozás, származékos mű!

Bevezetés

Nem is olyan rég kérték tőlem, hogy a Hinduizmus irányzataiban – a vaisnava, śaiva, śākta, smarta – lévő különböző szertartásokról írjak (pūjā : abhisekham, homa, agnihotra, stb..), mert idehaza sajnos nem tudják az emberek, hogy a hinduk mi által imádják oly nagyon az isteneket. Ebben a füzetben a Hindu Istentisztelet jelentéséről fogok írni, és a tapasztalataim alapján a yogikus praxisát szeretném feltárni mindazok számára, akik még nem ismerik a metafizikai hátterét, de szeretnének majd részt venni egy ilyen csodás eseményen, hogy mérhetetlen extázisához jussanak. Szerencsémre nekem régen volt alkalmam négy éves śaiva brahmana-ként elsajátítani a celebrálás művészetét, ami a filozófiai doktrínáját, sanskrit kiejtését és az eszközök

ismeretét, használatát mind magába foglalta. Mind emellett még napjainkban is egy hindu szerzetes által fejlesztem tovább.
Ezért kívánom, hogy ez a kis kalauz segítségül szolgáljon mindenki számára, és a gyakorlata során végtelen áldásban részesüljenek.

A Pūjā

A pūjā szertartás egyszerűen rituális formában végzett, mondjuk úgy, hogy meditatív cselekvés. Amit mély tudással érdemes végezni. Ereje nem lebecsülendő, de itt is a háttér megértése, az elmélyülés a fontos és nem a millióféleképpen leírt módszer, matematikai szintű alkalmazása. Az nem vezet sehova. Úgy értem pl.: hogy a pūjā nem attól lesz pūjā, hogy Indiából szerzünk hozzá ganga (magyarul Gangesz) vizet. Ezek a dolgok persze nagyon fontosak lehetnek egy mélyen hívő ember számára, de a yoga nem a vak hitről, hanem az intellektus útjáról szól.
A pūjā célja ugyanaz (akár manas, akár nem), mint minden technikáé : az elme fokozatos (évek alatti) csendesítése. Sose azért csináljon pūjā-t, akármilyen is az, mert azt hiszi, hogy kötelező. Az nem vezet semmire. A kontempláció célja végül is az, hogy a kivetült formát transzcendáljuk az Én Vagyok valóságra. Teljesen mindegy, hogy a Végső Valóságot milyen formában "látja", mert ez az Éberség emelkedésével egyre változik minden yogī-nál. Nincs kivétel ez alól. A kezdő yogī pūjā -val gondol Istenre, a fejlett yogī transzba merül. Csak a forma más, ami a Tudatosság állomásához igazodik.

A következő idézet szépen reprezentálja ezt:

„Minden látható tárgyat úgy kell tekintenünk, mint isteni lényt, amelynek valódi természete a śūnyatā, és ahol a különböző érzékszerveknek a devata-kban való

megtisztulása realizálódik.”
(Śrīcakrasambhāra-tantra)

De mi is az a Pūjā?

A Pūjā (sanskrit: पूजा, IAST: pūjā, ITRANS: puujaa ; helytelenül: púdzsa - angol átiratban pooja) a sanszkrit „pū” és a „jā” szótő összevont alakja, amely általános fordításban „Istentiszteletet”, „Imádatot” jelent, ami a szertartásos gyakorlatban a teljes önfeláldozást foglalja magában. A szó mögött azonban sokkal mélységesebb tapasztalásra juthatunk, ugyanis a „pū” a Puruṣa-ra (Én) utal, a „jā” pedig a „Neki” járó tiszteletet (’jay’ gyökből) jelenti. Úgyis értelmezhetjük, hogy a pūjā a „Puruṣa-nak járó hódolat kifejezése”, azaz, az Egyetlen létező Istenség imádata; metafizikai értelemben viszont a Puruṣa felemelkedése a Prakṛiti-ből (anyatermészet, māyā), olyan objektív kivetített tárgyi eszközökkel, melyek mély szimbolikus jelentőséggel bírnak, valamint egy mindennapos sādhana-ra utal, amiben az individuális én-tudat (jīva, anu) kiveszi a Teremtés folyamatából a részét. Ez alapvető fontosságú a yogī-k szintjén (akár kezdő, haladó, fejlett), a pūjāri-k körében (szertartást végző személy), illetve a brahmana-k körében (papok) és a sādhu-k (sādhanát - lelki gyakorlatot végző) életében. Nincs olyan nap, hogy e gyakorlatsorozatot napi háromszori időfelosztással (reggel, délben és este) a hinduk el ne végeznék. A napi háromszori szertartás egyben a három világnak megfelelő síkon történik: a fizikai sikon (bhur-loka), az asztrális síkon (bhuvah), és az alaktalan tiszta tudatosság síkján (svaha). Valamint a hármság (trimurti) isteneinek (Brahmā, Visnu, Śiva) járó tiszteletteljes meghódolást, és a három minőség (tamas, rajas, sattva) meghaladásán túl a guṇa-k (kötőerők = ānava, karma, māyā) felszámolását, és mindezek tetejében a teljes örök Valódi Természet (sat-cit-ānanda) megtapasztalását foglalja magába.
A Puruṣa fogalom kifejtését a sanskrit nyelv szabályainak értelmében kettébontjuk (pur+uṣa), mert a ’pur’ a Teljes (pūrṇam), az ’usa’-ból pedig kivesszük az ’u’-t és helyére ’ī’ kerül, mely a Tudás Védelmezője (īśāna), így

tehát a ’pūrṇam+īśāna-t kapjuk, de mivel ilyen szó összetétel nincs a sanskritban, ezért a Puruṣa-val foglaljuk össze ennek a jelentését. Tehát, a Puruṣa a ’Teljes Én-tudatosság’, mely a Kashmiri Śaivizmus filozófiája szerint az Én (ahaṃ) Vagyok (vimarśa). A Vagyok az Én-Tudatosságról való Éberség, azaz śakti, az Én pedig a tiszta Tudatosság, melyet a fény (Prakāśa) alkot.

A Puruṣa fogalom, a Végső vagy Teljes Valóságra történő kifejtését az Īśopaniṣad 318. aforizmájában olvashatjuk:

Oṃ̊ pūrṇamādah pūrṇamidam pūrṇatpūrṇamudacyate
Pūrṇasya pūrṇamādāya pūrṇamevāvashiṣyate ||
Oṃ̊ Śāntiḥ Śāntiḥ Śāntiḥī ||

„A Teljes egész (pūrṇam), ha a Valóság (ādah) Teljességéből (pūrṇam) negálásra (idam) is kerül, Még ha (sya) Teljesen (pūrṇa) Teljes (pūrṇam) Egységéből (shiṣyate) elszakad, Teljes (pūrṇam) Esszenciájában (shiṣyate) elkülönülve (evā) (is) megmarad.”

Az Istentiszteletek a bölcs életét végig kísérik egészen az eltávozásukig, még akkor is, ha megvalósított guru-ról (jīvanmukta-ról) van szó. Hogy miért? A Śivapurāṇa elbeszélése nyomán megtudhatjuk, hogy még a hatalmas Brahmā is megijedt, amikor valami hiba csúszott az elméje általi teremtés folyamatába, s ekkor Visnu-hoz rohant tanácsot kérni, aki persze akkor még nem volt felhatalmazva arra, hogy helyette fenntartsa a világot. Így mind a ketten Śiva-hoz mentek, aki kijelölte a számukra legmegfelelőbb Dharma-t, amit természetesen be is töltöttek, s töltenek mind a mai napig.

Egy másik történet szerint viszont Visnu meditatív állapotában különböző lótuszszerű mandalákat fűzögetett, amikor Śiva megtréfálva őt, elvett belőle

egyet, mire Visnu kétségbeesetten Śiva-hoz fordult segítségért. Visnu tudta mi a kötelessége, és odaadóan látta el a feladatát. A szíve ügyének tekintette azt.
A Legfelsőbb Lélekkel (Paramātmā) szembeni legnagyobb sértés, amit egy brahmana elkövethet, az az, ha megtagadja magától a szertartásos elemek gyakorlatát, mondván, hogy arra nincs szüksége. Ez sértés Śiva-val szemben. Egy brahmana, ha nem is végzi fizikálisan a szertartást, kötelessége Brahmā-hoz hasonló módon az elme által elvégezni ezt a feladatot. Ezt hívják Manas-pūjā-nak. Amit mi emberek a hétköznapjainkban megteszünk az érzék-kielégítésünk érdekében, azt az energiát, amit abba belefektetünk, lemondással és Istentisztelettel visszatéríthetjük a Forrásához, mert valójában semmink sincs, amit ne úgy kaptunk volna. Az életünk és az energia a cselekvésre (kriya-śakti), valakitől származik, annak Kegye (anugraha) által. Nem is lehetne ez másképp.

Amilyen fontos a magvetés, éppoly fontos a Guru-tól való tanulás; amilyen fontos a tanulás, éppoly fontos a meditáció; amilyen fontos a meditáció, éppoly fontos a Pūjā. Egyik sem elhanyagolható szempont. Egy sādhana (lelki gyakorlat) akkor teljes, ha minden egyes eleme a helyére kerül. Ezért ne érezzük úgy, hogy ezek valamelyikére nincs szükségünk. Az Istentiszteletet bármilyen formában szeretni jó, mert csökkenti a negatív oldalon az ember karmáját és javítja a pozitív hatásokat.

Metafizikai koncepció

A metafizikai háttér megértésében most nagy segítségünkre lesz a Kashmiri Śaivizmus egyik leghíresebb szentirata, a Śiva-sūtra, melynek fejezetei különböző szakaszokat tárgyal.

A Pūjā, mint minden más yogikus praxis a cselekvésről szól, vagyis az

Āṇavopāya (aṇu vagy jīva) szakasza. Az āṇavayogī a pszichológiai komplexumát és ebből fakadóan testét ismeri fel én-ként.
A Śāktopāya (az Én realizáció szakasza) a śāktayogī útja, melyben az Én-Tudatosság Vibráló, ön-reflektív magját ismeri fel én-ként.
A Śāmbhavopāya (a transz fogadásának szakasza) a śāmbhavayogī útja, amiben pedig Mindent Én-ként, vagyis Śiva-ként ismer.
De, hogy jut el a yogī a Pūjā által a Valóság felismerésére? Miért nem tud erről az elején?

Az erről való nem-tudás Oka :

pauruṣa ajñāna (az Én-tudatosság hiánya)
és bauddha ajñāna (az intellektuális tudás (teória) hiánya) .

Az Én Ismerete (pauruṣa jñāna) nélkül az āgama-k (kinyilatkoztatások) tudásának tökéletes ismerete (bauddha jñāna) haszontalan, mert az āgama-k ismerete nélkül az Én ismerete (ātmāvyāpti) nem meghaladható.

Az āṇavopāya-ban tehát a citta-t valami olyanra kell fókuszálni, ami nem esszenciálisan az Én. Gyakorlati szempontból erről szól a Pūjā az āṇavopāya síkján. Ezért nevezzük bhedopāya-nak is, vagyis a kettősség útjának, hiszen ezen a síkon csak a dualitás dominál, míg a śāktopāya bhedabhedopāya, a köztes szint, a śāmbhavopāya pedig abhedopāya, vagyis a non-dualitás síkja. A śāktopāya-ban a Tudás domináns, az āṇavopāya-ban a cselekvés. Az āṇavopāya kreatív- kontemplatív meditatív gyakorlataiban is a cselekvés dominál (mānasīkriyā = az elmének folyamatosan csinálnia kell valamit), de cselekvés dominál az ennél durvább gyakorlatokban is. Pl.: mantrarecitálás, egy választott Istenség imádata, pūjā végzése, akár éneklés, stb. Ezért is nevezzük kriyopāya-nak.

Az upāya-k nem vízzáró rekeszek. Hogy kinél mikor érék be az egyikből a másikba való átmenet, az egyén függő. Az āṇava mindig a śākta-ba, onnan végül

a śāmbhava-ba vezet. Ez nagyon fontos tudnivaló. Minden upāya célja végül a śāmbhava, mely az aṇupāya-ba torkollik (nem-út). Ha a yogī valami külső, Én-től különböző (ezen a szinten ez így van) objektumot imád (koncentrál), úgy mint az Isten külső megnyilvánulási formája (egy murti, vigraha, lingam, stb.), az végül a śāktopāya-ba vezet : automatikusan. Mi kell ehhez? Az a doktrína, mely megérteti a yogī-val hogy miért is igaz, hogy minden Isten megnyilvánult aspektusa. E nélkül nézheti a szobrokat vagy mantrázhat akár év milliókig.

A śāktopāya-ban, amikor az Én-Tudatosság mindennek origójaként kerül felismerésre, idővel automatikusan a śāmbhavopāya-ba vezet, ahol az Én-Tudatosság nem csupán kifejezi Śiva-t, hanem magába foglalja az Univerzumot is, mely az Ő śakti-jának kiterjedése. Nincs kétség efelől, ez Isteni Folyamat. Minden pillanatban.
Ezért van az, hogy a Śiva-sūtra nem kezeli ennyire mereven az upāya-kat, mert mindegyik célja a magasabb elérése. Ezért pl.: a harmadik fejezetben, ami az āṇavopāya-ról szól, megjelennek śākta gyakorlatok is.

Az āṇavopāya speciális jellemzői:

A Mālinivijayatantra így definiálja az āṇavopāya-t:

„ A tökéletes beoldódás az esszenciális Én-be, mely az uccāra (5 prāṇa gyakorlat), karaṇa (tudatosság emelés, mudra), dhyāna (imaginatív praxis), varṇa (hang koncentráció, ajapagayatri) és sthānakalpanā (prāṇayama) módszereivel történik, az āṇavopāya.”

Az āṇavopāya-ban a citta segítségét kell igénybe venni, de oly módon, hogy az az
Én-től valami különbözőre koncentrál. Lehet az a buddhi, a durva prāṇa, a finom prāṇa, varṇa, test vagy érzékszervek használata, más néven karaṇa és külső objektumot használata, ami a sthānakalpanā.

A yogī-nak itt azon kell meditálnia, hogy a megismerő – megismerés – megismert hármasa: Egy. A kreatív kontempláció módszerével meg kell ragadnia az objektív világ-ot (megismerés tárgya), mely az érzékszerveken keresztül kiáradó śakti-k szülötte és be kell ezt öntenie a belső tudatosság tüzébe. Ekkor a különbség: külső (megismerés tárgya) – belső (megismerő) és a kettő közti (megismerés) között megszűnik és az Egység-Tudatossága felragyog. Ez az āṇava samāvesa.
Lássunk egy másikat: a yogī-nak arra kell koncentrálnia, hogy Kālāgni Rudra (az univerzum legdurvább síkjának Ereje) tüze kezd el emelkedni a jobb nagylábujjból és felégeti az egész testet. Ez egy hasonló kreatív kontempláció. Ez a gyakorlat jól mutatja, hogy a test milyen módon kap szerepet az āṇava módszereiben és hogy miért is kriyopāya. A tűz emelkedésének, ezáltal folyamatosan egyre több testrész elégetésének egy aktív, cselekvő természete van. Ezért kreatív kontempláció. Nem meg kell tehát nyugtatni az elmét valamin, hanem egy folyamatot kell vele végigvinni. Ez nem csupán imagináció. Itt komoly koncentráció szükséges és a tűz valódivá válik.

A śākta és az āṇava meditáció közt az a különbség, hogy a śāktopāya-ban sokkal több éberség van a Forráson, mint az āṇavopāya-ban. Pl.: egy mantra ismétlése, anélkül, hogy tudatossá válna a yogī annak Forrásáról, arról, hogy a mantra, Isten és Ő maga nem különbözünk: egy szimpla āṇava gyakorlat. Amint egyre tudatosabbá válik erről, úgy gyakorlata fokozatosan átmegy śāktopāya-ba. Minden attól függ, hogy az éberség mire esik. Ennek képessége, pedig a tudatossági szinttől függ.

Egy tűzszertartás (agnihotra) vagy lingam fürdetés (abhisekham) kezdetben mindig āṇava gyakorlat. Mert mindenféle eszközt használunk, de nem vagyunk tudatosak önmagunkról. Ha ezt valaki gyakorolja, és egyre tudatosabb lesz arról, hogy az Istenség, akit imádunk és mi magunk nem is vagyunk különbözőek, akkor a rituálé természete egy befelé fordulás felé hajlik és śākta gyakorlat lesz belőle, mely az Én-Tudatosság kereséséhez kapcsolódik immáron, és nem a tárgyak sokféle terepéhez. Ez a keresés végül śāmbhavopāya-ba torkollik, ahol

teljes megértése jelenik meg annak, hogy én nem csak az imádott Istenséggel és az imádat kellékeivel vagyok Egy (mint a śāktopāya-ban), hanem az egész Univerzummal is. Ha ez elég stabil, akkor végül aṇupāya-ba érkezik a yogī. Ez a Végső Tapasztalása a gyakorlatnak. Ami fontos, hogy az āṇava szertatásokban is a koncentráció a lényeg. Amikor valaki végzi a szertartást, akkor nem analógiákra kell figyelnie (a víz a tudás, a hamu a szentség, stb..), mert ez elviheti a gondolkodás felé a koncentrációt.

Egyszerűen csak koncentrálni kell a tárgyakra erősen és kitartóan, a mozdulatokra, stb. Így válik a pūjā vallásos szertartásból yoga gyakorlattá. Különben nem.

Dharma szolgálat

Mielőtt bármilyen munkához is látnánk, szerencsés tiszteletet és imádatot bemutatni az Úr Ganeśa lótuszlába előtt. Ez azért is fontos, mert a hatalmas elefántfejű istenség a dharma ura, és ő az, aki képes a karmánkon változtatni. A formanélküli és tulajdonságnélküli Úr (Paramaśiva), a két OM éneklése közötti szünetben nyilvánul meg. Az OM másik elnevezése a prānava, mely azt jelenti, ezzel (a szimbólummal vagy hanggal) dicsérjük az Urat. Az OM szó a Védák teljes esszenciáját tartalmazza. Úgy tartják, az Úr azután kezdte el megteremteni a világot, hogy elénekelte az OM-ot és a most szót (atha). Ezért ez a hang bármilyen feladat elvégzésének kezdete előtt kedvező feltételeket teremt. Az OM éneklésének egy harang visszhangjához kell hasonlítania. Az OM-ot különféleképpen írják, különböző területeken. Leggyakoribb formája az Úr Ganeśa-t szimbolizálja: a felső kunkori rész a feje; az alsó nagy a hasa, az oldalsó az ormánya, a félkör pont a közepén pedig az Úr Ganeśa kezében lévő édességre utal (modaka). Ezáltal az OM mindent jelképez – az élet eszközét és

célját, a világot és az az mögött rejlő igazságot, az anyagit és a szentséget, valamint minden formát, illetve formanélkülit.

Gaṇeśa Szimbolumának kifejtése

Gaṇeśa istennek nagy elefánt feje van. Ez jelképezi az éles intelligenciát és a nagy gondolkodást, bölcsességet. Az elefánt élete tele van ragyogással, amelyből a méltóság és az önbecsülés származik.
Az elefánt termete a tiszta szív nagyságát jelenti, ami a nagylelkűségében nyilvánul meg oly módon, hogy megosztja az prāsad-ot és a tudást maga körül.
Gaṇeśa-nak nagy a füle, de a kicsi a szája.

Ez azt jelzi, hogy egyre kevesebbet kellene beszélniük a bölcseknek, és inkább hallgassanak, de tartsák meg a pozitív és konstruktív dolgokat. Ne fecsegjenek feleselgessen, és ne szólják el a beavatásra váró szent dolgokat.
A nagy fülek szimbóluma az akut és a kiváló hallást eredményezik, abban az értelemben, hogy a Nagy Tanító szavát mindig meghallják a bölcsek, még a legkínosabb szituációban is folytonosan nyitva áll az intuíció, s várnak hívó szavára. Gaṇeśa kis szeme jelzi az éles előrelátást és a koncentrációt, vagyis az egyhegyűséget.
Az ormány jelképezi a nagy sziklaszilárdságot, hatékonyságot és az alkalmazkodóképességet. Meg lehet mozgatni vele a legnagyobb akadályokat, és mégis végtelenül gyengéden kezeli az objektumokat. Lényegiségében tartalmazza a niyāma-yāma elvét.

Gaṇeśa-nak van egy teljes és egy törött agyara.
A törött agyar szimbolizálja az intelligenciát, és a teljes agyar szimbolizálja az odaadó szolgálatot, vagyis a tiszta hit nagyságát. Az előrelépéshez mindkettő szükséges az életben.
A teljes agyara azt is jelképezi, hogy a jó dolgokat meg kell tartani és a rossz

dolgokat el kell hajítani.

Gaṇeśa-nak négy keze van, s abból hárommal a következő tárgyakat tartja:

- Ankush (Elefánt vezető vasrúd, vagy fejsze), azt jelzi a számunkra, hogy le kell választani valamennyi köteléket, a vágyakat és a szenvedélyek visszafogását kell gyakorolni.

- Pāsh (kábel vagy kötél) a korlátozások szimbóluma, amely óv a bűnbeeséstől, és a büntetéstől. Az elkötelezettségben óv a külső „édes csillogástól", továbbá őrzi a belső állapotot, és szilárddá teszi azt. Jelenti még a sādhanában a kemény munkát, s a yoga kitartó gyakorlása révén elégedetten táplálja lelkünket, és megáld minket, hogy a lelki utunkon biztonságosan elérjük a Legfelsőbbet.

- Madaka, a jutalom, amit az igazmondás és a Guru szavának betartása után megkaphat a sādhaka.

A negyedik kéz: áldást és védelmet osztó tartásban van.

Gaṇeśa-nak nagy hasa van, amely minden jó és rossz dolgok folyamatos kontrolljának elvesztése nélkül képes a befogadásra. A karma átvételt is jelenti, hiszen Gaṇeśa a Dharma és Karma korlátlan Ura is egyben.

Gaṇeśa-t kis lábak jellemzik, ami azt jelenti, hogy nem szabad elhamarkodott döntéseket hozni, s nem tanácsos gyors eredményekre törekedni a yogában. Minden lépésnek lassúnak, megfontoltnak és jól átgondoltnak kell lennie.

Az Egér, mint Gaṇeśa járműve, a vágy.
A vágy, ha nincs ellenőrzés alatt, akkor komoly pusztítást tud okozni.
A vágy aprólékos, gyors és körültekintő, s mint ilyen folyamatosan ott szaladgál fel s alá, hogy ritmikus figyelemfelkeltésével vadászatra ösztönözzön bennünket.
Ezért a Nagy küllemű Bölcsességgel, és a Tiszta Szívű elefánt termettel meg kell

lovagolni a vágyat, így az isteni Intelligencia által ellenőrzésünk alatt tarthatjuk azt.
Durva: jelentése fű. Ez kerül Gaṇeśa fejére a pūjā során.

A fű az, amin az elefánt folyamatosan jár, vagy eltipor. Életünk folyamán olyannyira kevés figyelmet szentelünk rá, hogy teljesen megfeledkezünk arról, hogy az életbennmaradásunkban nagyban hozzájárul, mégpedig úgy, hogy oxigént ad nekünk. De a hangsúly azon van ebben az esetben, hogy mindaz, amit lenézünk, figyelmen kívül hagyunk vagy jelentéktelennek tartunk, a valós életben is annyit érdemlünk. Ellenben ha felajánljuk eme cselekedeteinket Gaṇeśa-nak, akinek fontosak ezek a tulajdonságok – hiszen bölcsessége által minden lépésére figyel -, úgy a mi szemeinket felnyithatja, ha őszintén tiszta szívvel fordulunk felé.

A piros virág, és fonál a teljes létszemléletmód és a spirituális változás jelképe, amely a szakadatlan elme tiszta vágyának rögtönzéséből fakad, s céljaként a Legfelsőbb tudatállapot elérését célozza meg.

A Tiszta Tudásban Gaṇeśa kegye nélkül senki sem részesülhet!

Gaṇeśa fontos szimbóluma a swastika
A swastika négy ága, magát az életet fejezi ki : dharma, artha, karma, moksa
Kötelesség, Vagyon, Vágy, Felszabadulás.
Az Élet ezek körül forog, akár a swastika. Közepén a fix ponttal, ami: Isten. A swastika sohasem áll. Mindig pörögnie kell, hiszen az életet körforgás jellemzi. A jobbra forgó (órajárás) swastika-val szokás szimbolizálni a Tudat Isteni szférákba emelkedését, a balra (órával ellentétes) forgó ágak jelentik a démoni pokolba merülést. Ezért a swastika, a Muladhāra cakra-t jelöli, a négy ág, a négy levél. A transzformáció lehetőségének pontját.

Amikor a jīva felismeri a Tudat magasabb szintjeinek értékét és elkezd haladni az Isteni magasságok felé, idővel akadályokba ütközik, hiszen a Tudatállapot

váltás, a metanoia próbára teszi a törekvőt, a démoni erők húzása rendkívül erős. Amikor a jīva fogsága kezd elillanni, az anyagi tudat talaja kezd kicsúszni alóla és ez ijesztő lehet mentálisan. Gaṇeśa védelme elhárítja ezeket az akadályokat és a dharma teljesítése felé bátorít.
Ezért fontos Gaṇeśa-val a Személyes Kapcsolat kialakulása. A Sametha. Az Élő Szeretet. Ő Śiva Szeretetének Gyümölcse. Jósága és Bölcsessége mindig a tiszta lelkiismeret, a Szívbe írt Törvény járására tanít.
Az elme kategóriákban gondolkozik. Bármi, amit tapasztal, megismer, azt kategóriákba sorolja, majd ez alapján értékeli, ezek a ganāk. A megismerési kategóriák közti asszociáció, felismerés, kapcsolatok megértése alkotja a gondolkodást. Ezek az apró és végtelen elemeknek, végtelen káoszba nyúló lehetőségeit veszi kézbe Gaṇeśa, a Gaṇa-k Uraként, és rendszabályozza. Ő Gaṇapati, aki ez által tisztítást végez az elmében.

A hinduk murti (szentkép) imádásának oka az, hogy azok látható formát biztosítanak imájuk tárgyához; hiszen úgy tartják, annak ellenére, hogy az Univerzum folyamatos változás és alakulás állapotában van, az erő (śakti) változatlan. A szobrok megmártóztatása a vízben, majd a mandala megsemmisítése, erre a hitre emlékezteti őket.

A szentély

A Śaivák szentélyében egy vigraha (istenszobor, példakép) vagy śiva-liṅgaṃ áll a központban, ami aranyból, ezüstből, bronzból vagy akár agyagból is készülhet (erről a szimbólumról egy másik posztban majd bővebben írok). Azok, akik nem annyira tehetősek, vagy még nem rendelkeznek ezekkel, helyettesíthetik festményekkel/ képekkel (murti).

A pūjā-t megelőzi a rituális fürdő, a külső és belső megtisztulás. A külső megtisztulást egy fürdés, a belső megtisztulást a mantra-k és stotra-k szavainak felidézése, recitálása jelenti. A pūjā mindig egy különleges helyen történik. Ez lehet egy szabadtéren, de lehet egy elkülönített szentélyben, mely a Vastu-sāstra által meghatározott pozícióban áll. A pūjā során a vigraha-kat imádják, füstölő, meditációs olaj, és énekek kíséretében. Minden tárgy kapcsolódik a rituális pūjā imádathoz, és jelentős szimbolikus értelme van.

„Azok, akik jutalom reményében imádják az istenséget, azoknak imádata olyan, mint az elillanó álom. Azok azonban, akik helyesen jutalom reménye nélkül mutatnak be imádati aktust, elérik a nirvāna szintjét és felszabadulnak az újjászületések alól.”
(Mahānirvāna-tantra, XIII, 41)

Az istenségről Tudnunk kell, hogy a pūjā alatti időt arra szenteljük, hogy a választott Istenséget idézzük meg, és ezért az öröm és áhítat hangulatában kell átélnünk mindezt. Az elmét meg kell puhítani, hogy egoista akarat, vágy, és komolytalanság ne tudjon érvényesülni a pūjā alatt. A pūjā addig nem indulhat, amíg meg nem győződtünk arról, hogy egy kellemes, őszinte, tiszteletteljes, nyugodt légkörben vagyunk. Ekkor öröm tölt el bennünket, mert érezzük a lemondás szentségének hangulatát. Ezek az előkészületek segítenek abban, hogy a pūjā által imádatot tudjunk bemutatni a választott Istenünknek. A „választott Istenség” nem arra utal, hogy több Isten lenne. A népszerű tévhit, hogy a hinduizmus többistenhitű, téves. A különböző formák, a választott istenség csak azért van fenn, mert minden ember máshogyan képes az Egyetlen legfelsőbb Istent, Abszolútat, a Teljes Valóságot megközelíteni. De az Isten végtelen. A Végtelen Isten, végtelen módon képviselheti a Valóságot! Ő mindenütt jelen van, körülöttünk és bennünk (vasudevaya). Számos formája (tárgyak, növények, állatok és emberek), és különböző időszakokban megjelenő avatara-i vannak (jīvanmukta-k), hogy segítsen nekünk utat mutatni, akár egy jóbarát vagy egy guru révén.

Sokféle imádati forma létezik, és számos Istenábrázolás, de a számos forma mögött mindig Egy Istent találunk, aki ezeken a különböző formákon keresztül megnyilvánul. Minden isten vagy istennő az Egy Isten része. Bármelyiket választhatjuk, hiszen ugyanazt az Egy Istent takarják, csak más nézőpontból. Valójában a Hinduizmus monoteista (egyistenhívő). Azonban úgy gondolják, hogy nemcsak a különféle istenek képezik részét az Egy Istennek, hanem a körülöttünk, és bennünk lévő megnyilvánulások is (létkategóriák – tattva). Mindannyian megfigyelhetjük „a születés, létezés és a halál” véget nem érő folyamatát, mely úgy tűnik, hogy folyamatosan zajlik körülöttünk. Folyamatosan tanúi vagyunk ezeknek a folyamatoknak, és mégis a kényelmes illuzórikus életet éljük, mintha erről tudomást sem vennénk. A Hinduizmus ezeknek a folyamatoknak formát és alakot ad, sőt egy egy Isteni Személyhez kapcsolja ezeket a folyamatokat. - születés, (Brahmā) - létezés (Visnu) - halál (Śiva). "Brahmā" teremt, "Visnu" fenntartja, és a "Śiva" elpusztítja. A Háromság tulajdonképpen a Parabrahman tulajdonságokkal (sagunabrahman) teli három funkciója, mely maga a Megnyilvánult Lét-Ok.

A Hinduizmus nem támogatja a bálványimádást, mégis legtöbbször azzal a váddal kerülnek szembe, hogy bálványimádók. A Hindu szemléletben láttuk, hogy az Egy Istent több formában lehet imádni. Bármilyen formáját tegyünk is előtérbe, akkor is a Legfőbbnek mutatunk be tiszteletet. A lényeg sohasem az imádott formán van, hanem a tisztelet bemutatásán . Egy hindu, amikor istentiszteletet mutat be Rāmā-nak, Kālī-nak, vagy Hanuman-nak, tulajdonképpen tiszteletet tesz az Egy Istennek ezeken a formákon keresztül. Egyik forma sem jobb vagy rosszabb a másiknál, hiszen mindegyik forma az Egy Isten formája. Ugyanakkor Paramaśiva, egyik formájával sem azonos teljesen. Ezért nem támogatják a bálványimádást, sőt éppen ellenkezőleg, a Hinduizmus sürget minket, hogy felülemelkedjünk a formákon, és mögötte meglássuk az Isteni Egységet (advaya).

A lelki fejlődés érdekében használhatunk segédeszközöket, mint a templom, szobor, kép, de ezek kizárólag szemléltetői a Végtelennek, sosem egyenértékűek

ezek az eszközök azzal, amit szemléltetnek. A Hinduk azt kérik, hogy ne imádják a bálványokat, hanem Istent imádják a bálványok formái által.

"Ha valaki tejet akar inni, akkor használja a poharat, mert nem tud közvetlenül inni."
(Swami Vivekananda)

Az elme csapongó és ingatag, léteznie kell egy jól látható formának, vagy szimbólumnak, hogy a rajongó imádatot általa be tudja mutatni. Az elmét szilárdan rögzíteni kell (ekagrata) egy adott formára, ami az Istent képviseli, és így a meditációs transz bekövetkezik.

„Az úr Śiva végtagjainak számító Jñāna, Kriya és Māya śaktik az objektív világ korlátolt tapasztalati individuumai (pasu) számára sattva, rajas és tamas-ként jelennek meg".
/Isvarapratyabhijñā/

Rituális fürdő a Pūjā előtt

Sri Tulsidasji azt mondja: *„Ha belső és külső megtisztulásra és megvilágosulásra vágysz, illeszd nyelved küszöbére Isten nevének tündöklő igazgyöngyét – a mantra-t."* A mantra-kat most fonetikus átírásban közlöm.

1. Az első dolgunk a Ganga Mantra recitálása a víz fölé kiterjesztett kézzel:
„Om Helemele Helemele Gangey Maam Paavaya Paavaya Svahaa!" x3

2. Belépsz a vízbe, pár csepp santhāl olajjal meghinted a fejed tetejét (sahasrara

cakra) a további Ganga mantra recitálása közben:
„Gange Ca Jamne Caiva Godavari Sarasvati Namrade Sindhu Kaveri Jalesmin Sannidhim kuru.” X3

3. **„Om Ganga”**, hüvelykujj tövéről a csuklóra csurgatva a vizet az **„Om Narayana Namah”** mantrát mondva: - Üdvösség a vízen járó Visnunak!
Ez a belső megtisztulás. Ezután jobb kézzel a szemet érintjük meg, majd a fület, a szívtájékot és a fejtetőt lokalizálva a következő Ganga mantrával:

„Om Jay Ganga Mata Arati Ganga Maiya Ganga Tera Paani Amrit O Ganga Ganga Maiyaq Mein Jab Tak Mother Ganga!”

4. Nap üdvözlet. Összetett kézzel a nap felé fordulva meghajlunk, két kézzel a markunkba vizet emelve a magasba emeljük áldozatul, és a fejre öntjük:

„Om Sri Savitra Surya Narayana Namah!”
„Om Hrah Bhaskaraya Namah!” x3

5. A négy fő irány tisztelete. Kelet felé az Isteneket, dél felé a mestereket, tanítókat (guruk, panditok) és a szülőket, nyugat felé a rishiket (bölcseket), észak felé az ősök szellemeit (muni) üdvözöljük:

„Guru Brahma Guru Visnu Guru Devo Mahesvarah Guru Saksat Parambrahma Tasmai Sri Gurave Namaha! X4

6. Ülő helyzetben, belső mantra kíséretében légző gyakorlattal, ki-ki a kasztjának megfelelően szent mantrát recitálhat a megtisztulásért, feloldozásért és Kegyért:
„Baba Nam Kevalam! Maakaral Shivaaay Namah! Om Namah Shivaya! X3

7. Összetett kézzel háromszor megmerítkezünk, hogy teljesen ellepje a víz a fejünket. Közben három különböző mantrát recitálunk:

„Om Nilakanthaya Namah!”
„Om Sat Chit Ananada
Parabrahma Purushottama Paramatma
Sri Bhagavati Sametha
Sri Bhagavate Namaha!”
„Om Namah Shivaya!”

A Pūjā előkészülete
Egy kis pad, vagy a fából készült asztal vagy egy kartondoboz amelyek összterülete nem nagyobb mint 36 "x 24" és 15 "24" magas. Ez megfelel a követelményeknek. A méret változhat, ha valaki szeretne elrendezni több vagy kevesebb képet és / vagy szobrokat a felületen. Ne feledjük, hogy képesnek kell lennie arra, hogy az oltáron lévő tárgyakhoz könnyen hozzáférhessünk, hogy a szertartás alatt ne legyenek akadályai az imádatnak. A kialakított helyet a fal mellé kell helyezni, és lehetőleg le kell takarni egy tiszta fehér ruhával, úgy, hogy ne csússzon ki könnyen., ha szalag szükséges a rögzítéshez, azt oly módon kell, hogy a szalag nem látható. A szobor vagy a kép/fénykép az istenség, amely az úgynevezett vigraha. Ez a bolygók (graha) hatásaival van kapcsolatban.

Készítsünk egy vagy két lámpást pamut kanóccal, amit olajban áztatunk. Az ideális fény az, ami megvilágítja a vigraha-kat. Az egyik fény jelképezi a bennünk lévő Fényt, amely maga a lélek, a másik Fény magát az Abszolútumot (Śiva) szimbolizálja.
Készítsünk kultusz lemezt (rozsdamentes acélból, ezüstből vagy más fémből) amelyre, hogy a kis csésze-szerű, lehetőleg fémedényeket tehetünk. A kumkum (élénkpiros), kurkuma, kámfor, santhāl, agarbatti botok (tömjén botok) fontos

kellékei a szertartásnak, melyek meghatározott időben kerülnek be. A tömjén a vágyainkat jelenti a különböző dolgok iránt az életben. Az élénkpiros színű por, az érzelmeink kifejezője.

Készítsünk elő egy újabb lemezt, 12 "vagy 24" átmérőjű, fém vagy fonott és tegyünk bele különféle gyümölcsöket (banán, alma, narancs, stb) és egy pár fajta levelet és virágot. A virág, amit felajánlunk a választott istenségnek, azt jelenti, hogy a jóság már virágzik bennünk. A gyümölcsök kínálásának szimbolikája kifejezi a mi leválásunkat, önfeláldozásunkat és átadásunkat. Szükség lesz egy kis csésze akshata (nyers tört rizsre) is. Prasādam gyanánt, még el lehet helyezni az oltár előtt kedvenc ételeket vagy édességet a ruhával borított talajra. Néhány bögre vizet kell tölteni az oltár elé.
Szükség lehet még egy fémpohárra is a szolgálat során, amelybe vizet kell önteni. Az uddhārana (úgynevezett, adagoló vagy egy egyszerű fém kanál), amellyel adagoljuk a fémpohárban lévő vizet. Szükségünk lesz egy darab fehér ruhakendőre, mely a férfi istenséget, és egy színes kendőre, mely az istennőt jelképezi. Most már készen áll minden a folytatásra. Világítanak a gyertyák, vagy a lámpák fénye, és néhány füstölő pálca füstje gomolyog az oltár előtt. Tartsuk őket biztonságos környéken, úgy, hogy ne jelentsenek tűzveszélyt. Közvetlenül a füst ne az oltár felé szálljon, ne zavarja a kántálást.

Különböző rituális kellékeket is (upācara) használnak még, amelynek több eleme van:

1.āsana (testhelyzet),
2.svagata (üdvözlés),
3.padya (láb mosás),
4.arghya (rizs, virág, szantálpép),
5.achamana (víz kortyolás),
6.madhuparka (méz, ghí, tej, túró),
7.snana (fürdő),
8.vasana (ruha),

9.abharana (drágakövek),
10.gandha (parfüm és szandál),
11.pushpa (virág),
12.dhupa (tömjén bot),
13.dipa (láng),
14.naivedya (élelmiszer) és
15.namaskār (ima).

Ez lehet jóval több kellék is, a devatától (istenségtől) függően. Azonban a különbségek ellenére minden napi puja nagyon hasonló mintázatot követ.

A pūjā-k elemeit színesítik a mantra-k vibrálása, amelyek által a választott istenséget, a gurut illetve Śivát imádják. Más típusú istentiszteletek úgynevezett extra pūjā (kamya) is létezik, amelyek során általában különleges tárgyakat használnak. A hagyomány szerint, ezeket csak akkor szabad végezni, ha a napi pūjā is megtörténik. A Kaulacara tantrika, a pūjā során élő emberi lényeket is imád, akik földreszállt istenek, vagy istennők testet öltései. Néhány tantrikus ellátja a védikus homa áldozatot is.

Így végződik a Pūjā rövid leírása.

Oṃ Namaḥ Śivāya

iti shivam